

CULTURA

José Luis Pascual està al capdavant de l'espai d'art Km7 de Saus, Camallera i Llampates, on exposen ell i els seus amics, sense ser una galeria d'art pròpiament. DAVID BERRAT

Galeries d'art, un negoci que va fent la viu-viu

La temporada estival continua sent l'època forta d'un sector molt afectat per la crisi

G. BAGUÉ / J. CARRERAS
GIRONA

"Les galeries d'art són un model d'economia que, almenys a Girona ciutat, ha tocat fons totalment. No sé si pels efectes de la crisi o perquè hi havia una bombolla en el món de l'art. Sense oblidar el fatal augment de l'IVA -sentència el crític d'art Eudald Camps quan analitza el moment del sector galerístic-. Quan vaig començar a fer de crític, el 1999, hi devia haver una dotzena de galeries a Girona, algunes amb projectes molt interessants. En 17 anys el 90% han desaparegut", afegeix.

A la resta de la demarcació moltes galeries també han tancat portes però els milers de visitants a la costa de Girona fan que l'estiu continuï sent temporada alta per les galeries i espais expositius d'art. Sobretot a l'Alt i el Baix Empordà, que en concentren un bon nombre, es programen desenes d'exposicions i activitats. "La ciutat de Giro-

na sempre ha sigut difícil per a les galeries perquè el públic gironí és molt conservador. Els nostres clients són de Barcelona o estrangers habituals", diu Michael Dunev, propietari de la galeria que porta el seu nom a Torroella de Montgrí i que obre tot l'any, encara que a l'hivern només en caps de setmana i en hores convingudes. "Sense exposicions en museus o galeries, l'artista no té l'oportunitat de mostrar la seva obra. I sense veure-la en el seu conjunt costa més entendre-la i valorar-la", explica Dunev, que defensa les galeries i els espais que exposen art sense ser pròpiament galeries. "No els considero una competència. Si incentiven l'interès per l'art, ja m'està bé", afegeix.

Galeries de temporada

La Galeria Horizon de Colera només obre uns mesos als estius des de fa 24 anys. Els seus propietaris, Silvy Wittevrongel i Ralph Bernabei, artista, tanquen a la tardor i viatgen, sobretot a Bèlgica i als Estats Units,

Excepció Cadaqués continua atraient artistes de tot arreu i té 14 galeries

d'on són originaris. "La galeria és una passió que hem de mantenir perquè, si només ho fas per diners, malament -diu Bernabei-. No pots mesurar l'èxit d'una galeria només per les vendes, no són només una boutique. Han d'ajudar a educar l'ull dels visitants", afegeix. En això coincideixen Dunev i Camps. "Avui la gent consumeix milers d'imatges

cada dia i educar els visitants vol temps -diu Dunev-. Algunes galeries que tenen criteri també tenen la funció d'ajudar a legitimar els artistes", afegeix Camps.

El reducte de Cadaqués

La web de l'Ajuntament de Cadaqués consigna fins a 14 galeries d'art al municipi. Fa uns anys n'eren moltes més. És un cas insòlit. L'atracció artística ancestral (Picot, Picasso, Duchamp, Dalí) perdura i es manté amb tota mena d'artistes que encara avui fan del poble el seu refugi creatiu. Els artistes formen comunitat i les galeries són un atractiu turístic més. La Galeria Cadaqués, entre les més prestigioses de Catalunya, reivindica aquest any Joseph Beuys, un artista compromès, vigent però bandejat. La mostra és comissariada per l'escriptor i crític d'art Vicenç Altaió, el galerista Huc Malla i l'artista Erika Prüferr.

Altaió va començar a freqüentar Cadaqués el 1992. Des de llavors ha vist diverses onades de canvis que

Ralph Bernabei és artista i copropietari de la Galeria Horizon de Colera. JORDI ROVIRA

01. La galeria de Lola Ventós tanca als estius i es converteix en un casal d'art. 02. La galeria de Michael Dunev, a Torroella de Montgrí, obre tot l'any. © FORNAT

no són alienes als canvis del paisatge cultural català o internacional. "Cadaqués va tenir en el passat un paper significatiu gràcies a Gianfranco Bombelli, que va atraure un seguit d'artistes de primer nivell, però continua tenint molta activitat cultural, sempre renovada. Mai no hi ha hagut tanta gent com ara. Es manté com a espai demiúrgic i tel·lúric de creació", diu Altaïó, que també creu que les galeries, que són molt plurals estèticament, són avui "més de portes enfora" i que és veritat que no hi ha mercat, perquè el públic cada cop vol ser més creador que consumidor. "És evident que hi ha un xoc amb els vells models", afegeix, i és de l'opinió que el fenomen de l'elevada activitat cultural té a veure, sobretot a l'Empordà, amb un cert abandon del concepte de vacances i un retorn al "complex i sempre més joïós concepte de l'estiueig", que trasllada el centre de gravitació cultural de Barcelona a altres punts del país.

Creador i galerista per als amics

El Km7 que dona nom a l'espai d'art de José Luis Pascual és el de la carretera d'Orriols a l'Escala, just al costat de la gasolinera de Saus, Camallera i Llampaies. "No sóc pròpiament un galerista, només cedeixo a l'estiu als meus amics l'espai on mostro les meves creacions la resta de l'any". La condició és que sigui obra nova i creada expressament per a l'ocasió. Dissabte unes 300 persones van assistir a la inauguració de les exposicions de Perico Pastor i Víctor Pérez-Porro

que té actualment a l'espai expositiu del seu taller-habitatge. "Tinc la sort de tenir molts amics que són grans artistes, és el fruit de molts anys en el món de l'art". Quan té exposicions obre només els divendres, dissabtes i diumenges de 7 a 9 h. Aquest horari afavoreix trobades i tertúlies en què participen artistes de la zona. "Camallera és un entorn amb molta vida artística. Tots ens coneixem i, cosa insòlita, tots som amics". Pascual, pintor, dibuixant i escultor, és força pessimista respecte al futur del món de l'art però, malgrat tot, continua fidel a una fórmula poc corrent de crear i mostrar tant l'art propi com el dels seus col·legues.

Un altre model interessant és el de Brots, a Camallera. El va crear un grup de professionals creatius (dissenyadors, artistes, petits productors) per unir forces i vendre tant obra seriada a petita escala com peces fetes a mida. La seva idea és generar un producte atrevit, diferent, que no hagi de competir amb els estereotips del mercat. No és pròpiament una galeria d'art, però la intensa activitat i l'ample espai expositiu en fan un punt de trobada per a tots els interessats en l'art.

D'altra banda, la galeria de Lola Ventós és l'excepció que confirma la regla: el juliol i l'agost tanca i es converteix en un casal d'art. "Figueres queda buida, els que van al Museu Dalí només van allà o com a molt a la Rambla", diu Ventós, que es defineix com una "idealista que s'emociona amb l'art". Per això va obrir el 2006, quan moltes ja tancaven. —

Vint anys com a centre de creació i producció

Nau Còclea resisteix a la precarietat del sector

J.C.
CAMALLERA

Va començar com a galeria d'art uns mesos a l'estiu, però al cap de tres anys ja obria tot l'any i no només com a galeria, sinó també com a centre de creació i producció. La Nau Còclea de Camallera, que actualment ja no és una galeria d'art, aquest any compleix vint anys des que va obrir, primer en una antiga nau de vaques reformada, i des de l'any 2000 en l'actual edifici, que és la casa de l'ànima del projecte, Clara Garí, i residència d'artistes d'arreu. El projecte Còclea va començar a finals dels 80 amb Garí i José Manuel Berenguer, amb qui tenien un duet per donar a conèixer els seus respectius treballs en so i imatge. Després van venir col·laboracions amb dissenyadors gràfics i altres artistes fins que el 1996 van començar Nau Còclea.

De la bonança a la precarietat

Garí, que es defineix sobretot com a gestora cultural, afirma: "La meua obra és la gestió de Nau Còclea, el principal projecte professional de la meua vida". En aquests vint anys l'espai ha sigut l'escenari de centenars de projectes artístics i s'ha convertit en residència per a artistes d'aquí i de fora. "Ara només en poden venir de fora perquè els d'aquí no es poden permetre deixar les feinetes que van fent per anar tirant", diu Garí. També en l'àmbit econòmic Nau Còclea ha viscut de tot: des dels anys de bonança del govern d'esquerres de la Generalitat en què la consigna era descentralitzar la cultura —del 2005 al 2008 va

Innovació
El seu gran projecte és una caminada a l'estil dels grans viatges del segle XIX

Actuació
Desenes d'artistes hi col·laboren representant directament a la natura

rebre fins a 120.000 euros anuals de subvencions i donava feina a quatre persones — fins a la precarietat del 2014, quan en va rebre 6.000. "Aleshores et plantejés: tanco o continuo? I vaig decidir continuar", diu Garí. Avui Nau Còclea es mou entre "l'expansió intel·ligent i la supervivència".

El segon Grand Tour

Actualment el seu principal projecte és el Grand Tour, que aquest 2016 celebrarà la segona edició, i que ja ha sigut seleccionat com a projecte innovador a Mallorca i a la Fira Mediterrània de Manresa. El Grand Tour és una caminada d'unes tres setmanes, a l'estil dels grans viatges de formació del segle XIX, en què desenes d'artistes fan les seves accions a la natura. L'any passat va recórrer uns 350 quilòmetres de comarques de Girona i Osona, i aquest sortirà de l'Escala el 19 d'agost i acabarà a Ripoll el 4 de setembre.

"Canvia molt veure l'art contemporani en un context natural. De fet, la caminada és com estar immers en una performance", explica Garí. Dimarts es va presentar al Museu del Cinema el documental del primer Grand Tour, obra de Juanka Santa Varo, un resum de dues hores de les vint-i-quatre que va gravar. En aquesta segona edició la realitzadora romanesa Paula Omet rodarà una part del seu documental *Holy blisters*, en què segueix un danès afectat per la síndrome de les cames inquietes, una malaltia no permet treure's l'angoixa a les persones que la pateixen fins que estan cansades, i que també participarà en el Grand Tour. Més informació a www.elgrandtour.net. —

L'escriptor Carles Haec Mor, mort el gener del 2016, explicant anècdotes de Sant Feliu de Guíxols en el camí de ronda en la primera edició del Grand Tour l'any passat. CLARA GARÍ